GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţi.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 235 **Duminecă, 25 Octomvre (6 Noemvre).** 1887.

Din causa S-tei sĕrbători de Luni diarulŭ nu va apare până Marţi sera.

Braşovŭ, 24 Octomvre 1887.

Diarulŭ lui Rieger „Hlas Naroda" din Praga publică unŭ interesantŭ articulŭ privitorŭ la Ungaria, alŭ căruia cuprinsŭ s'a telegrafatŭ foilorŭ din Pesta.

Deşi cuprinsulŭ articulului telegrafiatŭ este fórte pe scurtŭ estrasŭ, totuşi este de ajunsŭ, ca sĕ'nţelegemŭ pe deplinŭ părerile ce le desvóltă fóia cehică.

„Hlas Naroda" declară înainte de tóte, că acceptă starea actuală de putere a Ungariei ca unŭ simplu faptŭ; dér dice, că în faţa Ungariei trebue sĕ se pună o putere totŭ de aceeaşi valóre.

Ungaria, dice fóia cehă, 'şi-a luatŭ puterea de o parte din asuprirea minorităţilorŭ şi a Nemaghiarilorŭ, de altă parte din esploatarea tuturorŭ mijlócelorŭ financiare, ceea ce negreşitŭ nu se póte considera ca unŭ bunŭ semnŭ pentru viitorŭ.

Acésta însĕ, adauge „Hlas Naroda", nu împedecă ca jumĕtatea ostică a monarchiei sĕ aibă o putere de resistenţă neobicînuitŭ de mare, şi faţă cu posibilitatea, că acéstă putere ar puté sĕ debordeze peste marginile dreptului esistentŭ, partea austriacă a monarchiei nu póte sĕ stea într'o stare de slăbiciune.

De aceea, încheiă fóia cehică, Austria trebue sĕ'şi asigure o strînsă şi forte unire prin adevĕrata mulţămire a naţionalităţilorŭ. Numai décă se va rĕdima pe acéstă mulţămire guvernulŭ austriacŭ va fi în stare sĕ ţină peptŭ cu ameninţătórea preponderanţă a Ungariei.

Inainte de tóte bate la ochi, că organulŭ lui Rieger pune faţă 'n faţă cele douĕ părţi ale monarchiei ca sĕ motiveze cu acésta necesitatea de a se mulţămi popórele din Austria, ca sĕ pótă forma o falangă puternică contra preponderanţei ungurescĭ.

Acésta ne face sĕ presupunemŭ, că bărbaţii de statŭ de dincolo de Laita se gândescŭ serios la restabilirea echilibrului de putere alŭ monarchiei, sdruncinatŭ prin forma de statŭ dualistică, şi că ei consideră acéstă restabilire ca unŭ interesŭ de viéţă alŭ monarchiei.

Presupunîndŭ că le va succede a face acésta, asigurândŭ Austriei unirea între popórele ei, se nasce întrebarea, că ce urmări va avé întărirea Austriei?

De sigurŭ că rele nu, celŭ puţinŭ pentru minorităţile şi popórele asuprite din Transilvania, Bănatŭ şi Ungaria, nu. Din contră trebue sĕ sperămŭ, că o întărire a părţii austriace pe temeiulŭ egalei îndreptăţiri a naţionalităţilorŭ va aduce cu sine o strămutare a preponderanţei politice în monarchiă, cars numai urmări sănătóse va puté avé şi pentru stările nenorocite dela noi.

In orĭ-ce casŭ resultă din enunciaţiunea fóei cehice, că ceea ce se petrece adĭ în cercurile parlamentare şi guvernamentale din Austria este mai multŭ decâtŭ o luptă de partide, este chiar o cestiune de putere şi de esistenţă pentru monarchiă.

Cehii şi alianţa cu Germania.

Sub titlulŭ „Alianţa austriacă cu Germania" a apărutŭ o broşură în limba cehă, care combate cu violenţă alianţa austro-germană.

Cu privire la alianţa cu Prusia în anulŭ 1864 contra Danemarcei, pentru care Austria a fostŭ rĕsplătită cu perderea dela Königgrätz, autorulŭ declară alianţa cu Germania, în casŭ când ea ar avé sĕ promoveze interesele statului, ca unŭ rĕu necesarŭ. Mai ântâiu se nasce întrebarea: alianţa îşi póte ajunge ţinta ei, care e susţinerea păcii şi apĕrarea intereselorŭ Austro-Ungariei? Negândŭ acéstă întrebare, autorulŭ dice că Austria are în Orientŭ interese *comerciale*, dér nicidecum *politice*. Acestea din urmă le-au descoperitŭ mai ântâiu Bismarck şi Andrassy; celŭ dintâiu pentru ca sĕ arunce mĕrulŭ de certă între Rusia şi Germania, celŭ din urmă îngrijatŭ de esistenţa Maghiarilorŭ şi de frica Slavilorŭ, carĭ sĕ fiă împedecaţĭ a forma unŭ statŭ sudslavŭ mai puternicŭ şi *dominaţiunea turcéscă sĕ nu fiă înlocuită prin cea slavă, ci prin cea maghiară (!!!)* Numai prin influinţa Maghiarilorŭ a inauguratŭ Austria o politică orientală periculósă în stilŭ mare.

Insĕ în urma raporturilorŭ etnografice la Balcanĭ şi composiţiunei lorŭ interne, Austria nu e în stare a se stabili pentru durată în Orientŭ. Der chiar décă Austria ar avé în Orientŭ interese politice, alianţa cu Germania n'ar puté contribui la apĕrarea lorŭ, fiindŭ că Germania în casŭ seriosŭ ar trebui sĕ aştepte ea însaşĭ unŭ rĕsboiu cu Francia.

Şi a doua ţintă a alianţei, susţinerea păcii, o consideră autorulŭ de o simplă frasă. *Germania* dovedesce prin fapte, că *nu vré pacea;* căutarea de aliaţĭ, septenatulŭ: suntŭ provocări pentru Francia şi Rusia; procederea Germaniei în Alsaţia-Lotaringea şi în Posen, subminarea nihilistică, uneltită de Germania, a creditului statului rusŭ facŭ parte din mijlócele revoluţiunei şi anarchiei, ér nu din ale păcii. Chiar şi despre iubirea de pace a Austriei trebue sĕ se'ndoiască omulŭ, îndată ce încheiă alianţă cu unŭ statŭ, pe care-lŭ ameninţă din tóte părţile rĕsboiulŭ. Prin aăturarea *Italiei* la alianţă a dispărutŭ deja cu totulŭ caracterulŭ pacinicŭ alŭ alianţei. Acéstă alianţă triplă însemnéză pentru Europa o dictatură de nesuferitŭ, care e adevĕratulŭ periculŭ de rĕsboiu.

Nu Rusia, ci Germania este celŭ mai mare inimicŭ alŭ Austriei, cu care monarchia nóstră va trebui sĕ pórte odată rĕsboiu pentru ţĕrile sale germane. Se susţine că Rusia, după ce ar invinge pe Germania, ar năvăli asupra Austriei; dér décă Rusia ar avé o astfelŭ de intenţiune, atuncĭ n'ar avé decâtŭ numai sĕ renoiască alianţa cu Germania. Bismarck nu de multŭ voia sĕ sacrifice pentru acestŭ preţŭ nu numai pe Austria, ci şi Balcanii. In astfelŭ de împrejurări, alianţa cu Germania înfăţişéză pentru orice patriotŭ austriacŭ icóna vivisecţionărei, la care sĕrmana victimă linge mâna care infige cuţitulŭ în ea. *Maioritatea popórelorŭ austriace* încă este *contra alianţei*, dér cu cea mai mare hotărîre *Cehii*, fiindŭ că lorŭ nicĭodată nu li-a fostŭ Germania aşa de periculósă ca sub conducerea Prusiei; căcĭ ei sciu, că o nouă victoriă a Germaniei asupra Austriei ar pute o plăti cu esistenţa lorŭ.

Nu-i vorba, nicĭ Austria nu tractéză cu bunăvoinţă pe Cehĭ, dér de Germanii austriacĭ n'au sĕ se témă Cehii; celŭ mai mare periculŭ îi ameninţă numai din *Germania unită.* De aci simpatiile lorŭ pentru Ruşĭ şi Francesĭ, dela carĭ ei îşi aşteptă indirectŭ mântuirea lorŭ prin îngenunchiarea Germaniei. Nu *panslavismulŭ, ci pangermanismulŭ* ameninţă pe Austria.

Broşura acésta în 4000 esemplare a fostŭ confiscată, la însărcinare mai înaltă, chiar şi sutele de esemplare, care erau destinate a se trimite guvernului francesŭ, au cădutŭ în mânile autorităţii. La editorŭ s'a făcutŭ perchisiţiune domiciliară. De asemenea tipografia din Kuttenberg a fostŭ revisuită de gendarmeriă.

(1.) FOILETONU.

LOGOFĔTULŬ MATEI

NOVELĂ.

Intr'una din dile în lunile de véră, când căldurile cuprindŭ pămentulŭ şi îlŭ crapă de ai putea da cu piciorulŭ prin crăpăturĭ, când cei dela oraşŭ nu sciu ce sĕ mai întrebuinţeze pentru a se rĕcori, se afla coconulŭ Nae pe prispa casei şi se cugeta la trebile sale de totŭ soiulŭ.

Nu era pe deplinŭ îmbrăcatŭ, ci mai multŭ îmbrăcatŭ pentru prispă, ca sĕ 'şĭ pótă face plimbarea obişnuită şi sĕ capete gustŭ pentru a ceti cele trei diare ce le primea. Nicĭ că'şĭ putea închipui sĕ se apuce de cetitŭ până a nu'şĭ face plimbarea; o deprindere cam curiósă.

Pe când boerulŭ, adecă coconulŭ Nae, făcea drumulŭ sĕu în josŭ şi'n susŭ pe prispă, pe la spatele caselorŭ sale boerescĭ intră în curte şi de acolo o luă către grajdŭ unŭ băieţandru aşa ca de 14 anĭ. Băiatulŭ, cum zăresce pe boerulŭ, se opresce în locŭ pentru o clipă şi nesciindŭ ce sĕ facă, sĕ vorbéscă séu sĕ nu vorbéscă cu boerulŭ, se frĕmêntă cu mintea o bucată de vreme şi în cele din urmă se hotărî sĕ mérgă în treba lui fără sĕ dică o vorbă. „Intémple-se, ce se va întémpla", îşĭ gândi băiatulŭ.

Coconulŭ Nae se putea sĕ tacă? Domne feresce, nu, pentru că elŭ zărise pe acestŭ băieţandru şi acestŭ băiatŭ era una din slugile sale cele mai micĭ, celŭ mai prόspĕtŭ intratŭ în slujbă la boerŭ, şi astfelŭ voia sĕ'i arate că elŭ vede tóte şi că nimicŭ nu se póte ascunde ca sĕ nu ajungă în scirea lui. Unŭ felŭde idee pe care o ţinea de fórte bună pentru a'şĭ mări vada şi pentru de a băga frică în slugile sale.

Astfelŭ, cum se plimba coconulŭ Nae cam repede, se opresce deodată în locŭ, îşĭ îndreptă privirile cu totulŭ în altă parte şi strigă câtŭ îlŭ ia gura: „la otacŭ!" şi câtŭ ai da în palme, băiatulŭ nostru luă drumulŭ totŭ pe cărarea pe unde venise, şi plecă tocmai acolo unde 'lŭ ducea porunca boeréscă.

„Asta'i disciplină" îşĭ dise boerulŭ, „precum în familiă, aşa şi la moşiă şi tocmai aşa şi la statŭ", şi mângâiatŭ că 'i s'a împlinitŭ fórte repede porunca începŭ a se plimba mai departe, nu însĕ iute ca până acum, ci domolŭ, bagsémă ca sĕ se pótă cugeta cu totŭ dinadinsulŭ la graba cu care s'a îndeplinitŭ porunca sa.

Boerulŭ se plimba, ér băiatulŭ s'a dusŭ.

Pe boerulŭ îlŭ lasŭ sĕ se plimbe, sĕ 'şĭ facă poftă de cetitŭ, ér eu voiu pleca cu descrierea tocmai la otacŭ, tocmai acolo unde se dusese pretinulŭ de adineaorea.

Intr'o depărtare de vre-o jumĕtate de oră dela curtea boeréscă se făcuse în anulŭ acesta otaculŭ pentru muncitorii dela maşina de treeratŭ. O cotună în pămêntŭ de vr'unŭ cotŭ de adêncă, la o margine a păretelui cotunei nisce găurĭ pentru focŭ, carĭ rĕsbescŭ totŭ deasupra pămêntului, unde se punŭ căldările pentru mămăligă şi pentru legumă, alăturea unŭ bordeiaşŭ alŭ bucătarului, plinŭ cu ardei, cu patlagele vinete, cu castraveţĭ, cu pastramă de óie, cu pesce săratŭ, cu ştendurĭ de fasole şi cu putinele de brândă saramură, unŭ bordeiaşŭ unde se afla provisiune pentru aprópe 60 de muncitori.

Bucătarulŭ badea George totŭ necăjitŭ şi totŭ ostenitŭ.

„Cum se póte", dicea elŭ câte-odată, că eu nicĭ Dumineca nu am odihnă, cum se póte că toţĭ muncitorii îşĭ petrecŭ, ér eu robotescŭ până mestecŭ cincĭ, şése mămăligĭ şi până facŭ fertură pentru atâţia flămêndĭ şi gurĭ sparte? Nu este pĕcatŭ de Dumnedeu sĕ lucrezĭ şi Dumineca?" se întreba George şi totŭ elŭ rĕspundea, „că ce bagă omulŭ în gură nu e pĕcatŭ, prin urmare — trăgea elŭ conclusiunea — că nicĭ a face de mâncare nu e pĕcatŭ".

„Nu este pĕcatŭ..., e adevĕratŭ, dér nicĭ lucru uşorŭ nu este", îşĭ gândea George, şi avea dreptate, căcĭ muncitorulŭ mănâncă sănĕtosŭ, şi mâncarea pentru ei costă, după socotéla lui George, mai multă ostenélă pe bucătarŭ, decâtŭ pentru boerulŭ.

„De n'ar mai mânca omulŭ, ar fi multŭ mai bine!" dicea elŭ uneorĭ în năcazulŭ sĕu, şi apoi năcazulŭ este lucru mare, şi George era năcăjitŭ, căcĭ n'avea răgazu nicĭ măcarŭ sĕ se preumble. Era osînditŭ de Dumnedeu sĕ se uite la muncitorĭ cum îşĭ petrecŭ şi elŭ sĕ mestece cu douĕ mămăligare până sĕ cadă de ostenitŭ. Din tótă acéstă muncă nu se alegea decâtŭ cu singura plăcere, ce o avea elŭ când trântea mămăliga pe scândură. „E ca luna de pe cerŭ", grăia atuncĭ George şi se uita cu bucuriă la mămăliga ce aburea.

Colici „patriotice.“

In adunarea comitatensă a comitatului Hunedóra, ţinută la 30 Octomvre a. c., advocatulŭ Imets Ignatz a adresatŭ viceşpanului comitatensŭ unele interpelărĭ, carĭ nu numai au provocatŭ o deosebită surprindere, dér au trebuitŭ sĕ escite risulŭ chiar şi alŭ confraţilorŭ sĕĭ „patrioţĭ.«

Prin prima interpelaţiă, advocatulŭ Imets intrébă, décă are viceşpanulŭ cunoscinţă despre aceea, că Ioanŭ Simionaşŭ, preşedintele scaunului orfanalŭ alŭ comitatului, a luatŭ parte la conferenţa Românilorŭ din Sibiiu, şi ca funcţionarŭ alŭ comitatului jocă rolŭ politicŭ? Are cunoscinţă despre procederea preşedintelui Simionaşŭ în cestiunea ereditâţii lui Parsch Jozsef, prin care procedere orfanii au suferitŭ pagube simţitóre?

La prima parte a interpelaţiunei, viceşpanulŭ Barcsai a rĕspunsŭ, că va relaţiona în şedinţa următóre. La a doua parte a interpelaţiunei, viceşpanulŭ a rĕspunsŭ că a ordonatŭ deja cercetare disciplinară şi despre resultatulŭ aceleia va raporta.

După acestea Simionaşŭ se ridică şi cere cuvêntulŭ. Procurorulŭ regescŭ şi preşedintele de tribunalŭ Solyom-Fekete protestéză, nu vréu sĕ-lŭ asculte. In sală se face sgomotŭ mare. Românii cerŭ cu insistenţă sĕ i se dea cuvêntulŭ lui Simionaşŭ. Membrii maghiarĭ din comitetŭ se opunŭ.

In fine, după o hărţuială îndelungată, majoritatea decide sĕ i se dea lui Simionaşŭ cuvêntulŭ.

»Simionaşŭ« — i se scrie lui „Ellenzék“ — „a rĕspunsŭ la amêndouĕ acusele, ce i s'au făcutŭ, prin erumperĭ passionate.“ In privinţa jucărei rolului sĕu politicŭ, lăsatŭ ca cercetarea sĕ constate, décă a avutŭ orĭ nu dreptŭ de a lua parte la conferenţa din Sibiiu; totŭ astfelŭ a lăsatŭ ca şi în causa de ereditate a lui Parsch sĕ se constate prin cercetare, décă a comisŭ ilegalităţĭ orĭ nu. Se lasă în sarcina viceşpanului ordonarea unei cercetărĭ şi raportarea despre succesulŭ aceleia.

Altă interpelaţiune: Totŭ Imets intrébă, décă are viceşpanulŭ cunoscinţă despre aceea, că în Deva se află o casină românéscă, care este lipsită de statute? şi décă are cunoscinţă, când va desfiinţa acea casină?

La acéstă interpelare, viceşpanulŭ rĕspunde în modulŭ următorŭ: Am cunoscinţă despre aceea, că în Deva esistă o casină românéscă; sciu însĕ şi aceea, că acea casină a avutŭ şi are statute întărite; prin urmare nu o voiu desfiinţa.

Mare ilaritate în sală. Imets nu ia spre cunoscinţă rĕspunsulŭ. Adunarea însĕ ia rĕspunsulŭ spre cunoscinţă.

„Ómenii imparţialĭ“ — scrie raportorulŭ lui »Kolozsvár“ — „au compătimitŭ din inimă ultimulŭ rolŭ alŭ d-lui Imets.“

SCIRILE ĢILEI.

„Kolozsvar“ nu se póte mira de ajunsŭ pentru-ce naţiunea unguréscă persistă încă şi acum în ideea că dările suntŭ împovărătóre şi că esecutorii de dare suntŭ celŭ mai mare scandalŭ, ce se póte comite din partea statului. Alta era — ģice „Kolozsv.« — înainte de asta cu câţiva anĭ, când dările se plătiau la străinĭ, carĭ umblau ca chiar prin aceste dărĭ sĕ nimicéscă naţiunea unguréscă. Astăģĭ lucrurile s'au schimbatŭ, astăģĭ nu mai e nepatriotismŭ a plăti dările, pentru că ce dămŭ se întrebuinţéză pentru consolidarea puterei şi esistenţei naţionale unguresci. — Românii sĕ nu uite vorbele fóiei unguresci!

—x—

„Neue Freie Presse“ nu crede în reluarea apropiată a *negociărilorŭ comerciale cu România*, care n'a rĕspunsŭ încă ultimelorŭ propunerĭ ale Austro Ungariei. De altmintrelea chiar décă s'ar face acéstă reluare, ea n'ar permite încheiarea tratatului, care s'a făcutŭ dificilă din causa împrejurărilorŭ parlamentare în Austria şi în România.

—x—

Unŭ óre-care d. *Mayer-Eichenrode şi Beck* cutrieră oraşele nóstre, ca sĕ adune banĭ pentru fóia lorŭ ce se publică în trei limbĭ „Ipar és Kereskedelmi Közlöny“ şi ca sĕ câştige membri pentru „Societatea de importŭ, esportŭ şi patentă,“ întemeiată, cum ģicŭ de ei, cu o contribuţiune anuală, după împrejurărĭ, de 10—100 fl. »Sieb. Deutsch. Tgbltt“ spune că totulŭ e o înşelătoriă şi avertiséză cercurile comerciale şi industriale. Fóia unguréscă din Pesta „Ipar ügyek“ (Nr. 22 dela 20 Octomvre a. c.) aduce amĕrunte despre acéstă înşelătoriă, dândŭ societăţii şi fóiei mai susŭ amintite titlulŭ de „Societate şi fóia-revolverŭ.«

—x—

Pentru *viitórea asentare* ministrulŭ honveģilorŭ a şi ordonatŭ a se face lucrările pregătitóre. Se vorŭ presenta classele de etate ale anilorŭ 1868, 1867 şi 1866, cercurile de întregire 2, 5, 6, 12, 23, 26, 31, 33, 34, 37, 38, 39, 43, 44, 46, 48, 51, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 76, 82, 83, 85 şi 101, mai departe în Croaţia-Slavonia cercurile de întregire 16, 53, 70, 78, 79 şi 96 suntŭ desemnate ca cercurĭ în care se va presenta şi classa a patra de etate.

—x—

Deórece spaţiurile casarmelorŭ de aci nu ajungŭ pentru soldaţi, oficiulŭ economicŭ orăşenescŭ s'a vĕģutŭ silitŭ *a încvartira soldaţĭ* din regim. 2 de infant. în mai multe case private din *Braşovu-vechiu*.

—x—

In urma desvoltărei luată de *infanteria română*, guvernulŭ românŭ a cugetatŭ sĕ dea o desvoltare identică şi cavaleriei şi artileriei nóstre, scrie „Unirea“. Astfelŭ pe lângă cele 8 escadróne de călăraşi permanenţĭ, ce s'au înfiinţatŭ, artileria de divisiă şi de corpurĭ de armată s'a mai mărită cu 8 baterii de artileriă, carĭ s'au înfiinţatŭ pe ģiua de 1 Octomvre. Afară de acésta dela 1 Decemvre viitorŭ se vorŭ mai înfiinţa 4 companii de geniu. De altă parte „Naţiunea“ spune că este lucru definitivŭ hotărâtŭ, după cercurile militare, că divisiunea activă din Dobrogea va fi transformată dela 1 Aprile în *alŭ 5-lea corpŭ de armată*.

—x—

Cetimŭ în »Rĕsboiulŭ« din *Bucuresci*: »*Unŭ furtŭ de 8000 lei* şi mai multe obiecte s'a comisŭ ģilele trecute la d. Tache Ionescu din strada Principatele-Unite No. 21. Cassa de ferŭ, în care fusese banii, s'a găsit închisă şi cheia la loculŭ unde o pusese proprietarulŭ. D. Ionescu are bănuelĭ asupra unui nepotŭ alŭ sĕu, anume *G. Dănescu*, care se află dispărutŭ de mai multŭ timpŭ şi se *crede că se află la Braşovŭ.* Poliţia îlŭ urmăreşte. Cu privire la acestŭ furtŭ, poliţia a arestatŭ pe unŭ óre-care Alecu Ionescu, care se bănueşte a fi servitŭ ca complice“.

—x—

Unŭ *episodŭ curiosŭ* s'a sĕvîrşitŭ ģilele acestea în comuna *Gilău* de lângă Clujiu. Unŭ evreu sĕracŭ a vrutŭ sĕ-şĭ mărite fata; s'a hotărîtŭ ģiua nuntei, s'au făcutŭ pregătirĭ marĭ, mâncărĭ scumpe s'au gătitŭ şi mulţime de óspeţĭ s'au adunatŭ. Mirele însĕ nu era ca'n palmă. Óspeţii l'au aşteptatŭ, câtŭ l'au aşteptatŭ, în fine vĕģêndŭ că nu mai vine, s'au pusŭ la mésă, au mâncatŭ mâncările, au beutŭ vinulŭ şi s'au depărtatŭ la ale lorŭ. — Dér biata mirésă cu ce inimă va fi mâncatŭ vĕģêndu-se vĕduvă fără sĕ fi călcatŭ măcarŭ pragulŭ sinagogei!

—x—

Resultatulŭ *culesului viilorŭ* în *Vurmlocŭ* e puţinŭ mulţămitorŭ în privinţa cantităţii, ér după calitate e mai bunŭ ca în alţĭ anĭ. Mustulŭ are 12—14 grade.

—x—

Se vorbesce, că *ministrulŭ de rĕsboiu bulgarŭ* a cerutŭ guvernului românŭ sĕ'ĭ permitŭ a trimite în *România* unŭ oficerŭ de statŭ majorŭ alŭ armatei bulgare, pentru ca sĕ studieze *organisarea armatei române*, care apoi *sĕ se întroducă la armata bulgară.*

—x—

Atragemŭ atenţiunea cetitorilorŭ asupra novelei originale române „*Logofĕtulŭ Mateiu*“, a cărei publicare o începemŭ în foiletonulŭ din numĕrulŭ de aģĭ.

Braşovŭ, 4 Noemvre st. n. 1887.

In urma rĕspunsului nostru, datŭ la atacurile şi calumniările „Tribunei“ în nr. 231 dela 21 Octomvre (2 Noemvre) alŭ fóiei nóstre, primimŭ dela domnii Ioan de Preda şi Pompiliu Piposiu următórea scrisóre:

Stimabile domnule Redactorŭ,

Cu privire la afacerea Brote-Cimponeriu d-ta ne provocĭ în numĕrulŭ 231 alŭ ģiarului d-tale, ca sĕ-ţĭ dovedimŭ, décă este adevĕratŭ, că d-ta ai refusatŭ publicarea actelorŭ publicate în numĕrulŭ 234 alŭ „Tribunei« sub titlulŭ: »O afacere de onóre«.

Dovada pretinsă de d-ta e cuprinsă în însăşĭ critica din numĕrulŭ 231 alŭ „Gazetei«, unde d-ta séu apoi redacţiunea „Gazetei“ recunósceţĭ, că nu aţĭ publicatŭ declaraţia d-lui Cimponeriu, trimisă de noi, ci aţĭ pretinsŭ, ca d-lŭ Cimponeriu insuşĭ sĕ se adreseze la „Gazetă“ pentru publicarea ei.

Lăsămŭ la buna chibsuélă a onor. publicŭ sĕ judece, décă ai procesŭ d-ta corectŭ orĭ nu, urmândŭ astfelŭ o afacere de onóre.

Ér d-ta ai denegatŭ mai categoricŭ şi absolutŭ publicarea comitivei, pe lângă care noi, ca ómenii de încredere ai uneia dintre părţile interesate în afacere, eramŭ datorĭ a-ţĭ trimite spre publicare şi declaraţia primită anume spre acestŭ scopŭ. Dreptŭ dovadă spre acésta servesce epistola d-tale din 11/23 Octomvrie a. c., pe care noi în interesulŭ d-tale amŭ creģutŭ de bine a nu o publica în şirulŭ actelorŭ apărute în N-rulŭ 234 alŭ „Tribunei“. Dér décă d-ta aflĭ de bine a stărui pentru publicarea acestei epistole, ba ne facĭ chiar imputărĭ, că nu o-amŭ publicatŭ, — spre satisfacerea d-tale amŭ predatŭ şi acéstă epistolă redacţiunei „Tribunei« spre publicare.

In fine observămŭ că d-ta, după părerea nóstră, nu mai erai în dreptŭ de a publica declaraţiunea d-lui Cimponeriu, după ce acésta a fostŭ apărutŭ deja în „Tribuna“ Pentru-că d-ta ai fostŭ primitŭ acéstă declaraţiune dela noi spre publicare şi astfelŭ trebuia orĭ sĕ o publicĭ în urma recercării nóstre, orĭ sĕ nu o publicĭ de locŭ.

Cum începea însĕ la alta, se necăjea éraşĭ şi totŭ într'unŭ năcazŭ şi în înjurăturĭ o ducea tótă draga de ģiuliţă; înjura când pe muncitorĭ, când pe boerŭ, când pe vr'unulŭ care'i venea în minte că'i alegĕtorŭ în mâncare.

Ilŭ întreba din întêmplare vr'unulŭ séu altulŭ, décă-i gata mâncarea, le arunca câte-o privire scânteietóre, care însĕ departe de a avé efectŭ, făcea pe toţĭ cei de faţă sĕ rîdă. Şi muncitorĭ de aceştia, carĭ sĕ'lŭ întrebe, erau mulţĭ, erau toţĭ şi bietulŭ bucătarŭ înjura, înjura mereu până în cele din urmă bufnea şi elŭ de rîsŭ, căcĭ altfelŭ n'o mai scotea la cale; acésta era cea mai bună apucătură, cu tóte că la George numai apucătură nu o potŭ numi, căcĭ de avea elŭ apucăturĭ de acestea, nu se încurca cu bucătăria ca sĕ muncéscă şépte ģile în sĕptĕmână, cum se tânguia elŭ adeseorĭ.

„Am sĕ-i spunŭ boerului, că mie sĕ-mĭ numere sĕptĕmâna de şépte ģile şi apoi sĕ vĕdŭ eu décă n'o va numĕra!“ ģicea elŭ câte odată; cu tóte acestea, când da ochĭ cu boerulŭ, tăcea tăcerea pescelui şi sĕptĕmâna totŭ în şése ģile rĕmânea.

După multe de tóte, odată totŭ i-a spusŭ boerului. Mai întêiu ceva cu sfială, ér după aceea de totŭ hotărîtŭ i-a ģisŭ, ca lui sĕ'ĭ numere sĕptĕmâna de şépte ģile. Boerulŭ nicĭ una nicĭ alta, i-a strigatŭ câtŭ ce a pututŭ:

— La moşia mea, socialiştĭ...! audĭ blăstĕmatulŭ..! am sĕ-i tragŭ o bătae sĕ o pomenéscă! Audĭ colo idei socialiste ca în jurnale! Tu cetescĭ jurnale?... Tu escĭ socialistŭ?“ se adresă la elŭ încruntându-se.

— Ba nu, boerule, sunt George dela otac... am ģisŭ şi eu o vorbă próstă, dér boerulŭ sĕ facă cum va sci mai bine.“ Atâta a ģisŭ, s'a strecuratŭ încetinelŭ şi de atuncĭ n'a mai vorbitŭ nimica cu boerulŭ.

Am fost spusŭ că băiatulŭ celŭ de curêndŭ întratŭ în slujbă s'a fostŭ dusŭ la otacŭ. Când a ajunsŭ acolo, toţĭ muncitorii erau la masă, căcĭ era pe la optŭ diminéţa şi pe la optŭ se face întêiulŭ conacŭ în ģi de lucru, ér aģi era Duminecă, şi deşi nu se lucréză, ģiua totŭ în 3 conace şi în 3 mâncărĭ se împarte.

Băiatulŭ s'a dusŭ la masa logofeţilorŭ şi se uita la muncitorĭ.

E şi frumosŭ şi interesantŭ sĕ fii la unŭ otacŭ pe vremea conacului.

Pe o scândură lungă, întinsă pe pĕmêntŭ, pune bucătarulŭ George strachinĭ cu mâncare, lingurĭ de lemnŭ şi fălii de mămăligă. Pe de amêndouĕ laturile muncitorii îşĭ facŭ cruce, iau câte o bucată de mămăligă şi începŭ a mânca.

Dér nicĭ nu se satură cum se cade şi totŭ însulŭ se întrece a spune vr'o glumă séu a istorisi vr'o întêmplare.

Otaculŭ dela maşină era mare şi muncitorii de prin diferite locurĭ, şi pe câtŭ erau de diferite locurile, pe atâtŭ erau de diferite şi vorbele ce întrebuinţau şi glumele ce spuneau.

Icĭ stau cu căciuliţele lorŭ în capŭ Oltenii vioi, dincolo stau Mocanii nătângĭ, alăturea nisce Secheli întinţêndŭ la pastramă şi tocmai în fundŭ la códa mesei Ţiganii, cei alegĕtorĭ în bucate, fiecare cu câte unŭ băiatŭ, doi, carĭ nu mănâncă nimicŭ după socotéla ţigănéscă, deşi în realitate strîngŭ şi svêntă totŭ ce le cade în mânĭ şi totŭ se vaită că morŭ de fóme.

— Sciţĭ ce a păţitŭ Vasilache? — strigă unulŭ dela mijloculŭ scândurei, şi toţĭ ceilalţĭ se uitau la elŭ cu o poftă nespusă, căcĭ sciau ei că gura'i este de aurŭ şi că spune multe şi de totŭ şăgalnice întêmplărĭ.

Toţĭ se uitau la elŭ până şi logofeţii, cu deosebire însĕ băiatulŭ celŭ ce venise dela curtea boeréscă asculta cu gura căscată.

— Ce a păţitŭ? — întrebară mai mulţĭ deodată.

— Ce sĕ păţéscă? — începŭ posnaşulŭ povestitorŭ. — Vasilache era băiatŭ ca de 24 de anĭ, cam motoflete din fire şi şiretŭ ca musca când vrea sĕ necăjéscă pe măgarulŭ, şi astfelŭ tatălŭ sĕu l'a ţinutŭ destulŭ de şiretŭ ca sĕ-lŭ însóre, şi veģĭ Dómne, în ģiua de aģĭ trebue sĕ fiă şiretŭ omulŭ care se însóră, căcĭ altmintrelea este mai multŭ vĕduvŭ decâtŭ cu nevastă. Intr'o ģi l'a dusŭ la o fată şi după o „bună diminéţă“, Vasilache împinsŭ de tatălŭ sĕu s'a aşeģatŭ pe o ladă şi şedea acolo, săraculŭ, şi cu mânile totŭ freca lada, atâtŭ î-i era de ruşine sĕ vorbéscă. Rĕspundea şi elŭ bietulŭ câte o vorbă din când în când, dér uitatŭ totŭ în pĕmêntŭ se uita, căcĭ fata, bat-o ciorele, era cu naiba. Intr'unŭ târdiu, pe când socrii vorbeau la ureche, se audĭ unŭ sgomotŭ neobişnuitŭ, întocmai ca cum ar róde la lemnŭ unŭ şórece. Toţĭ se uitară în tóte părţĭ afară de Vasilache, care era îngrijatŭ de

Te rugămŭ sĕ dai locŭ acestorŭ lămurirĭ în proximulŭ numĕrŭ alŭ diarului d-tale, spre salvarea onórei nóstre, atacate în critica din N-rulŭ 231 alŭ acestui diarŭ.

Pre lângă care amŭ rĕmasŭ

Sibiiu, 2/XI 1887 n. cu stima cuvenită

Ioanŭ de Preda.
Pompiliu Piposiu.

Nu scimŭ pe ce se întemeiéză domnii de mai susŭ când susţinŭ, că „în interesulŭ Redactorului fóiei nóstre au credutŭ de bine a nu publica scrisórea, ce le-a adresat'o acesta". Ne luămŭ voiă însĕ a-i întreba: după ce înşişĭ pretindŭ că au ţinutŭ sémă de noi, óre nu cumva au credutŭ de bine a ţiné totodată aşa de multŭ contŭ de interesulŭ părţii ce au representat'o în acéstă afacere, încâtŭ au făcutŭ cu totulŭ ilusoriă bunăvoinţa, ce au voitŭ sĕ o arate faţă cu noi?

Faptŭ este, şi domnii de mai susŭ nu négă, că în „Tribuna" s'a susţinutŭ categoricŭ, că noi amŭ *refusatŭ* publicarea declaraţiunei d-lui Cimponeriu.

Acésta însĕ este celŭ mai flagrantŭ neadevĕrŭ, ceea-ce o putemŭ documenta în specialŭ prin textulŭ următórei scrisorĭ, ce a adresat'o Redactorulŭ fóiei nóstre d-lorŭ Preda şi Piposiu, şi de pe care amŭ reţinutŭ o copiă:

Domniei Sale

Domnului Pompiliu Piposiu.

Sibiiu.

Stimabile Domnule!

Astădĭ am primitŭ dela D-vóstră şi dela d-lŭ Ioanŭ de Preda o declaraţiune subscrisă de d-lŭ A. Cimponeriu împreună cu o adresă din parte-vĕ, cu rugarea de a le publica pe amêndouĕ.

De órece *modulŭ cum a-ţi regulatŭ afacerea d.-v. privată* cu d-lŭ Cimponeriu, în calitate de ómenĭ de încredere ai d-lui Eugenŭ Brote, nu mĕ privesce pe mine şi nicĭ diarulŭ meu, vĕ declarŭ că nu potŭ publica lămuririle d-vóstrĕ.

Câtŭ pentru declaraţiunea amintită *nu-i denegŭ publicarea*, fiindŭ o rectificare a corespondenţei apărute în diarulŭ meu; dér ţinŭ, din punctŭ de vedere formalŭ diaristicŭ, ca pentru publicarea acestei declaraţiunĭ sĕ se adreseze însuşĭ d-lŭ Cimponeriu la mine; negreşitŭ fără a voi printrînsa sĕ provocŭ nicĭ câtuşĭ de puţinŭ susceptibilitatea stimabilelorŭ d-vostrĕ persóne.

Vĕ comunicŭ totodată, că am făcutŭ cunoscutŭ şi d-lui Cimponeriu, că mĭ aţĭ trimisŭ declaraţiunea ce v'a dat'o spre publicare. Împlinirea formei la care ţinŭ credŭ aşadér că nu va întêmpina din partea d-sale nicĭ unŭ obstaculŭ.

De altmintrelea puteaţĭ şi puteţĭ fi sigurĭ din parte-vĕ, că sunt gata în casulŭ de faţă a satisface cererii d-lui Cimponeriu de a-i da putinţa sĕ delăture nemulţumirea ivită cu privire la corespondenţa publicată în Nr. 216 dela 14 Octomvre a. c. alŭ „Gazetei".

Primiţĭ, vĕ rogŭ, d-lŭ meu, asigurarea deosebitei mele consideraţiunĭ.

Braşovŭ, 11 (23) Octomvre 1887.

Dr. A. Mureşianu.

Cu tóte că primiseră acésta scrisóre şi cu tóte că li se comunicase şi de cătră d-nii G. B. Popp şi Dr. G Baiulescu din Braşovŭ, că Redactorulŭ »Gazetei« este aplecatŭ a publica declaraţia, nu însĕ şi comitiva, numiţii domnĭ „credură de bine" a adresa Redacţiunei »Tribunei« o scrisóre, în care susţinŭ, fără de nicĭ o observare, că noi *amŭ refusatŭ* publicarea „actelorŭ" trimise de ei.

Fost'a acésta procedere a d-lorŭ corectă orĭ nu într'o „afacere de onóre«? Acésta o lăsămŭ şi noi cu tótă liniştea în judecata publicului.

Dér numiţii domnĭ încă nicĭ acum nu vorŭ sĕ crédă, că d-lorŭ au procedatŭ necorectŭ şi fără respectŭ faţă cu diarulŭ nostru, şi din incurcătura, in care se află, caută a eşi prin comica afirmare, că nicĭ n'amŭ fi fostŭ în dreptŭ, de a publica declaraţiunea d-lui Cimponeriu, după ce acésta a fostŭ apărutŭ deja în „Tribuna". Las' că şi aicĭ d-lorŭ suntŭ neesacţĭ, căcĭ noi n'amŭ publicatŭ acea declaraţiune după ce-a apărutŭ în „Tribuna", ci în aceeaşĭ di cu »Tribuna«, după ce nĭ-a trimis'o d. Cimponeriu, ceea ce se póte constata din data numĕrului respectivŭ alŭ „Gazetei".

Şi aicĭ ajungemŭ la punctulŭ delicatŭ. D-nii Preda şi Piposiu nu vorŭ nicĭdecum sĕ înţelégă, că d lorŭ n'au statŭ în nicĭ o legătură cu noi în acestŭ casŭ şi că noi numai cu d. Cimponeriu aveamŭ de a face, după ce ne-amŭ fostŭ lămuritŭ cu d-lŭ Brote.

Alta era décă d. Cimponeriu ar fi refusatŭ a sta de vorbă cu d-lorŭ; atuncĭ numai arŭ fi pututŭ pretinde dela noi sĕ dămŭ locŭ unei declaraţii, ce nĭ-ar fi trimis'o d lorŭ în acestŭ sensŭ.

În casulŭ de faţă însĕ, după ce d lŭ Cimponeriu ca omŭ de onóre a datŭ deplină satisfacţiune celui ce s'a simţitŭ ofensatŭ, nu mai avea locŭ şi nu mai era lucru cavalerescŭ de a reveni asupra amĕnuntelorŭ procederii faţă cu d-lui.

Dér şi mai puţinŭ cavalerescŭ lucru este de a pretinde dela noi sĕ publicămŭ unŭ „actŭ« (înţelegemŭ comitiva), despre care, precum eramŭ informaţĭ chiar din partea d lorŭ, d. Cimponeriu n'avea nicĭ o cunoscinţă.

În fine observămŭ, că nouĕ nu nĭ-a venitŭ în minte nicĭodată sĕ atacămŭ onórea d-lorŭ I. de Preda şi Pompiliu Piposiu, dér ne pare rĕu şi e puţinŭ măgulitorŭ pentru dênşii, că prin apucăturĭ aşa de stângace dau prilegiu a se ataca onórea altora.

Din localitate.

Ni se comunică, că astădĭ, Sâmbătă la 3 óre d. a., mergêndŭ preotulŭ românŭ d. B. Baiulescu cu cântăreţii, însoţitŭ de doi membri din comitetulŭ parochialŭ românescŭ, la biserica Sf. Treimĭ din cetate ca sĕ céră dela epitropia grecéscă a acestei bisericĭ sĕ li se dea cheile pentru ca sĕ încépă serviciulŭ de sĕptĕmână în limba română, precum s'a urmatŭ până acum, doi membri ai numitei epitropii n'au voitŭ sĕ predea cheile, dicêndŭ că biserica e declarată de Curiă ca biserică naţională grecéscă şi decĭ nu vorŭ suferi pe viitorŭ sĕ se oficieze în altă limbă de câtŭ în cea grecéscă. Faptulŭ acesta s'a constatatŭ de notarulŭ publicŭ reg. ung., care a fostŭ chematŭ anume pentru acésta. Vomŭ reveni.

Ultime scirĭ.

St. Petersburgŭ, 4 Noemvre. — In casa unui farmacistŭ anume Schuppe s'au găsitŭ bombe încărcate cu dinamită, carĭ aparţinŭ unorŭ nihilişti. In urma acestei descoperirĭ poliţia a făcutŭ mai multe arestărĭ.

Madridŭ, 4 Noemvre. — Este inexactŭ că ar fi vorba ca sub auspiciile Italiei sĕ se antreneze pe Spania în întreita alianţă. Preşedintele consiliului d. Sagasta şi ministrulŭ afacerilorŭ străine d. Maret dorescŭ sĕ întreţină relaţiunĭ cordiale cu Francia pentru a regula cestiunele Marocului şi ale Africei Equatoriale, în care Francia şi Spania au interese comune.

Pesta, 4 Noemvrie. — Contele Andrassy are intenţiunea de a adresa în delegaţiunĭ contelui Kalnoky o interpelare asupra politicei din afară şi asupra relaţiunilorŭ imperiului cu celelalte puterĭ.

DIVERSE.

Numerile. — Numerile au jucatŭ în viéţa celorŭ vechĭ unŭ rolŭ mare. Filosofii pitagoricianĭ dedeau mare importanţă însemnării lorŭ. Fiă-care numĕrŭ representa unŭ principiu bunŭ séu rĕu, aducea norocŭ séu nenorocire: *Unu,* neavêndŭ părţĭ, nu e atâta unŭ numĕrŭ câtŭ, principiulŭ născĕtorŭ alŭ numerelorŭ. De aceea elŭ e atributulŭ esenţialŭ, caracterului lui Dumnedeu, care e numitŭ cu admiraţiă: celŭ care e unulŭ; acesta e singuralŭ titlu, care i-se cuvine, ceea ce îlŭ distinge de tóte celelalte fiinţe, carĭ mereu se schimbă. Unŭ poporŭ e înfloritorŭ când unŭ spiritŭ îlŭ însufleţesce, când unŭ sentimentŭ îlŭ póte scula. *Doi,* e principiulŭ rĕu, disordinea, schimbarea. De asemenea 20, 200, 2000. Romanii au dedicatŭ lui Pluton, deulŭ infernului, luna a doua a anului şi a doua di a acestei lunĭ sufletelorŭ morţilorŭ. Diua a doua a lunei a fostŭ fatală la multe popóre şi la ómenĭ marĭ. *Trei,* e numĕrulŭ taineiorŭ sublime ale universului; e numĕrulŭ armoniei perfecte. *Patru,* suntŭ elementele; elŭ arată ordinea universală. *Cincĭ,* e numĕrulŭ căsătoriei, căcĭ se desface în trei, care ia bărbatulŭ, şi douĕ, care ia femeia. Mai are proprietatea de a da totŭ cincĭ la drépta numerelorŭ resultate din înmulţirea lui prin elŭ însuşĭ de orĭ câte-orĭ. *Şése* caracteriséză justiţia pentru că tóte figurile geometrice erau împărţite pentru mĕsurare de cei vechĭ în şése părţĭ. *Şepte* e numĕrulŭ norocului şi alŭ locuirii tuturorŭ relelorŭ printre ómenĭ. *Optŭ,* se imparte în egale părţĭ câte douĕ până rĕmâne unitatea; elŭ representă legea primitivă şi sfântă, care face pe toţĭ ómenii egalĭ. *Nouĕ,* representă vremelnicia lucrurilorŭ vieţii omenescĭ: sĕ nu se adune nicĭ odată nouĕ ca sĕ se încépă o lucrare. *Dece,* representă minunile universului. Se dice de unŭ lucru că e minunatŭ, spunêndu-se: e de dece orĭ mai mare, de dece-orĭ mai frumosŭ. *Unspredece,* representă perfecţionarea, căcĭ minunatului, care e dece se adauge unu, care e suflarea lui D-deu. *Doispredece,* e numĕrulŭ asociaţiilorŭ şi alŭ întreprinderilorŭ norocóse. *Treisprede̦ce,* e numĕrulŭ vicleşugului, alŭ soţiei, alŭ crimei, alŭ infamiei omenescĭ. Treisprece aduce mórte şi sărăciă.

Rectificare. — In numĕrulŭ de ierĭ alŭ fóiei nóstre, la corespondenţa din Lugoşŭ, rêndulŭ 2 dela inceputŭ, în locŭ de metropolia, sĕ se cetéscă: *metropola.* Ér la foiletonŭ, colóna 2, rêndulŭ 5 de susŭ, în locŭ de: Ér clopotulŭ celŭ instruţatŭ, sĕ se cetéscă: Ér *clopulŭ celŭ nistruţatŭ* etc.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

totŭ. Bietulŭ Vasilache de ruşine nu mai scia ce sĕ facă, şi cum găsise o gaură în ladă s'a totŭ jucatŭ cu degetile până în cele din urmă i s'a înţepenitŭ unŭ degetŭ. Elŭ, coconulŭ Vasilache, făcea acelŭ sgomotŭ cum se nĕcăjea sĕ-şĭ scótă degetulŭ, şi de ruşinea care îlŭ cuprinse, îlŭ apucară nisce năduşelĭ din cele mai grozave. N'a mai fostŭ cu putinţă ca sĕ-şĭ scótă degetulŭ din ladă şi toţĭ riseră, ér fata ne mai putêndu-se opri de risŭ eşi în curte. Dela acéstă întêmplare a rĕmasŭ vorba: „Vedĭ sĕ n'o păţescĭ ca Vasilache!" Gătă posnaşulŭ povestitorŭ şi totŭ otaculŭ începŭ a rîde, şi muncitorii se uitau cu toţii la unŭ burlacŭ tomnaticŭ, căruia nu-i venise la socotélă acéstă povestire.

— Ce credeţĭ, că de aceea nu m'am însuratŭ? — grăi burlaculŭ şi unŭ risŭ se făcu la otacŭ, şi toţĭ rîdeau aşa că nu mai era cu putinţă sĕ bage cine-va lingura în gură.

După ce se mai liniştiră, începu altulŭ sĕ vorbéscă şi dise:

— Şi, di, aşa cu Vasilache! — şi risulŭ începŭ din nou.

— Cum va fi statŭ Vasilache cu degetulŭ în ladă? — începŭ altulŭ şi din vorbă în vorbă timpulŭ trecea şi risulŭ nu mai avea sfîrşitŭ.

După cum am fostŭ spusŭ, alăturea stau logofeţii pe nisce băniţĭ întórse. Acolea era logofĕtulŭ Neculae, Grigore, numitŭ Gligorŭ, Alexe şi Matei, ér mai la o parte şedea Istratŭ, băiatulŭ celŭ de 14 anĭ, celŭ de curêndŭ întratŭ în slujbă la boerŭ.

Matei ascultase la glumele muncitorilorŭ dér nu-i cădură bine. Era de totŭ gânditorŭ, se vedea că ceva îlŭ nelinişteşce, se vedea că acea ce'lŭ nelinişteşce nu i lucru de tóte dilele.

— Mĭ-ai datŭ calulŭ la apă? — dise Matei cătră Istratŭ şi rĕmase cu bucătura în mână aşteptându rĕspunsulŭ.

— Nu l'am datŭ neică Matei, — grăi Istratŭ — nu l'am datu, pentru că m'am întêlnitŭ cu boerulŭ.

Matei nu mai dise nimicŭ, aruncă bucătura în strachină, se ridică dela masă, îşĭ luă biciulŭ şi plecă în satŭ.

Avea să se întêlnéscă cu cineva.

II

Matei era acum logofĕtŭ de optŭ anĭ de dile, ajunsŭ în vĕrsta de 25 de anĭ. Multă procopsélă n'a făcutŭ elŭ cu logofeţia, căcĭ avea acasă o mamă săracă şi doi fraţĭ mai mititei, şi afară de aceea nu căpĕta elŭ cine scie ce leafă.

Şi chiar leafă mai mare sĕ fi căpĕtatŭ, nu'i era de ajunsŭ, căcĭ firea lui îlŭ făcea sĕ umble ceva mai bine dichisitŭ.

Nu-i vorbă, logofĕtŭ ca Matei nu se prea găsea prin împrejurime, şi décă ar fi vrutŭ să se însóre, putea cere la ca dintâi gazdă din satŭ, sciu că nimenea n'ar fi disŭ ba.

Era chipeşŭ logofĕtulŭ.

Inaltŭ şi seriosŭ la căutătură, băga frică în orĭ-ce muncitorŭ când se încrunta câte odată, ér la horă când se ducea Dumineca, chiar de ajungea la mijloculŭ jocului, stau lăutarii în locŭ şi se uitau la elŭ.

Matei era băiatulŭ unei vĕduve sĕrace din Sĕcele. Invĕţase 6 classe gimnasiale cu reuşită forte bună, dér vĕdêndu-se în etate de 16 anĭ fără tată, a gânditŭ că va face mai bine décă va întra undeva la stăpânĭ.

Aşa a şi făcutŭ.

A luat'o la Bucurescĭ, a întratŭ ca băiatŭ în prăvălia unui braşoveanŭ, dér nu a şedutŭ mai multŭ decâtŭ unŭ anŭ. Intêlnindu-se odată cu coconulŭ Nae, pe care îlŭ cunoscea, căcĭ elŭ era din districtulŭ Braşovului, a întratŭ cu elŭ în vorbă, şi de atuncĭ suntŭ 8 anĭ de dile şi logofĕtulŭ Matei nu a mai schimbatŭ stăpânulŭ.

Invĕţase carte, dér şi scia.

Îţĭ făcea socotelĭ de'i mersese vestea şi în contracte şi scrisóre era neîntrecutŭ; chiar primarulŭ din satŭ îi cerca sfaturĭ în unele afacerĭ, şi cu deosebire când primea ordine dela prefectură, séu când cetea „Monitorulŭ".

Din 70 de galbinĭ, câtŭ căpĕta pe anŭ, trimetea şi pe acasă câte ceva ca sĕ'i mai îndulcéscă viéţa mame-si, şi astfelŭ sĕ-'şĭ pótă ea duce sĕrmanele óse cu mai puţinŭ chinŭ şi ostenélă.

După ce au muritŭ cei doi fraţĭ mai micĭ, logofĕtulŭ 'şĭ-a adusŭ pe mamă-sa la moşiă, ca sĕ fiă mai apróре de elŭ şi sĕ pótă duce o viéţă mai bună. Aşa a vrutŭ logofĕtulŭ, dér n'a vrutŭ Dumnedeu ca sĕ se bucure multŭ de venirea mame-si, căcĭ biata femee a muritŭ în scurtă vreme şi astfelŭ Matei a rĕmasŭ singurŭ singurelŭ în astă lume. (Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena
din 4 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	99 50	Bonurĭ croato-slavone	104 25
Rentă de hârtiă 5%	86.60	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 —	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de hârtiă austriacă	89 35
		Renta de arg. austr.	82 60
		Renta de aurŭ austr.	111 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 75	Losurile din 1860	135 25
		Acţiunile băncei austro-ungare	887 —
Bonurĭ rurale ungare	104.75	Act. băncei de creditŭ ung	284.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40	Act. băncei de creditŭ austr.	283.70
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50	Argintulŭ — — Galbinĭ împărătescĭ	5.93
		Napoleon-d'orĭ	9.93
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50	Mărcĭ 100 împ. germ.	61 40
Bonurĭ rurale transilvane	104 30	Londra 10 Livres sterlinge	125 50

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 5 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.73
Argint românesc	»	8.66	»	8.64
Napoleon-d'orĭ	»	9 86	»	$9.90\frac{1}{2}$
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.20	»	10.24
Galbenĭ	»	5 88	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ		7—10% pe anŭ		

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

Publicaţiunile „CANCELARIEI NEGRUŢIU,"
— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICULŬ FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ cu ilustraţiunĭ, Cursulŭ XI. — Apare în 1 şi 15 di a lunei în numerĭ de câte $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ cole cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlĭ socialĭ, poesiă, nuvele, romanurĭ, suvenirĭ de călĕtoriă ş. a. — Mai departe tracteză cestiunĭ literare şi scientifice, cu reflesiune le cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patria şi străinătate; şi prin umorŭ dulce şi satiră alésă nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieţei; şi peste totŭ nisuesce a intinde tuturora indivizilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pe anulŭ întregŭ e 4 fl. pentru România şi străinătate 10 francĭ — leĭ noi, plătibilĭ şi în timbre postalĭ.

PREOTUL ROMÂN Revistă bisericéscă, scolastică şi literară. Cursulŭ XIII. — Apare în broşurĭ lunare de câte $2\frac{1}{4}$—$3\frac{1}{4}$ cole; şi publică articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între acestia mulţime de predice pe duminecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, — mai departe studii pedagogice, didactice şi scientifice-literarĭ. — Preţulŭ de abonamentŭ pe anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ şi în bilete de bancă şi în timbre postalĭ.

A se adresa la „Cancelaria Negruţiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vêndare şi următórele cărţĭ:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Preţulŭ 20 cr.

Idealulu pierdutŭ. Nuvelă originală de Paulina C. Z Rovinarŭ. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealulŭ pierdutŭ" — de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Preţulŭ 15 cr.

Fontâna dorului. Nuvelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codrénu craiulu codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elu trebue se se însóre. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruţiu Preţulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Nuvelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouve, membru alŭ academiei francese. Preţulŭ 10 cr.

Barbu cobzarulu. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Hermana şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantin Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulu. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în sal'ele gimnasiului din Fiume prin Vinceţiu Nicóră prof. gimnas. Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl 20 cr. la) 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale culese de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ. Unŭ volumŭ din 14 cole. Preţulu 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosa seu **Cloşca cu puii ei de aurŭ** Studiu archeologicŭ de D. O. Olinesdu. Preţulŭ 20 cr.

Apologiă. Discusiunĭ filosofice şi istorice maghiare privitóre la Romanĭ, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere invederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Opŭ completŭ) Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei impreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Românŭ Cartea I. II. III. IV. cuprindendŭ materii forte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl., câte una deosebitŭ 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materii forte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economĭ, industriaşĭ şi comercianţĭ. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămentulu intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta! pentru ceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ Directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De Vas. Gr. Borgovanŭ. Preţulŭ 15 cr.

Manualu de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în 3 cursurĭ de Maximŭ Popŭ profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualulŭ acesta este aprobatŭ prin Inaltulŭ Ministerŭ de cultŭ şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Preţulŭ 30 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă s. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparandĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ.

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ forte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ 40 cr. legatŭ 50 cr. legatŭ în pânză 60 cr. legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50.

Miculu mărgăritaru sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericescĭ. Preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ trimisŭ franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de Dumnedeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu mai multe icóne frumóse Preţulŭ unui esemplarŭ espedatŭ franco e 10 cr.; 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ e 15 cr.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.